

SAK

Päihdeohjelma ja päihteiden testaaminen SAK:laisilla työpaikoilla

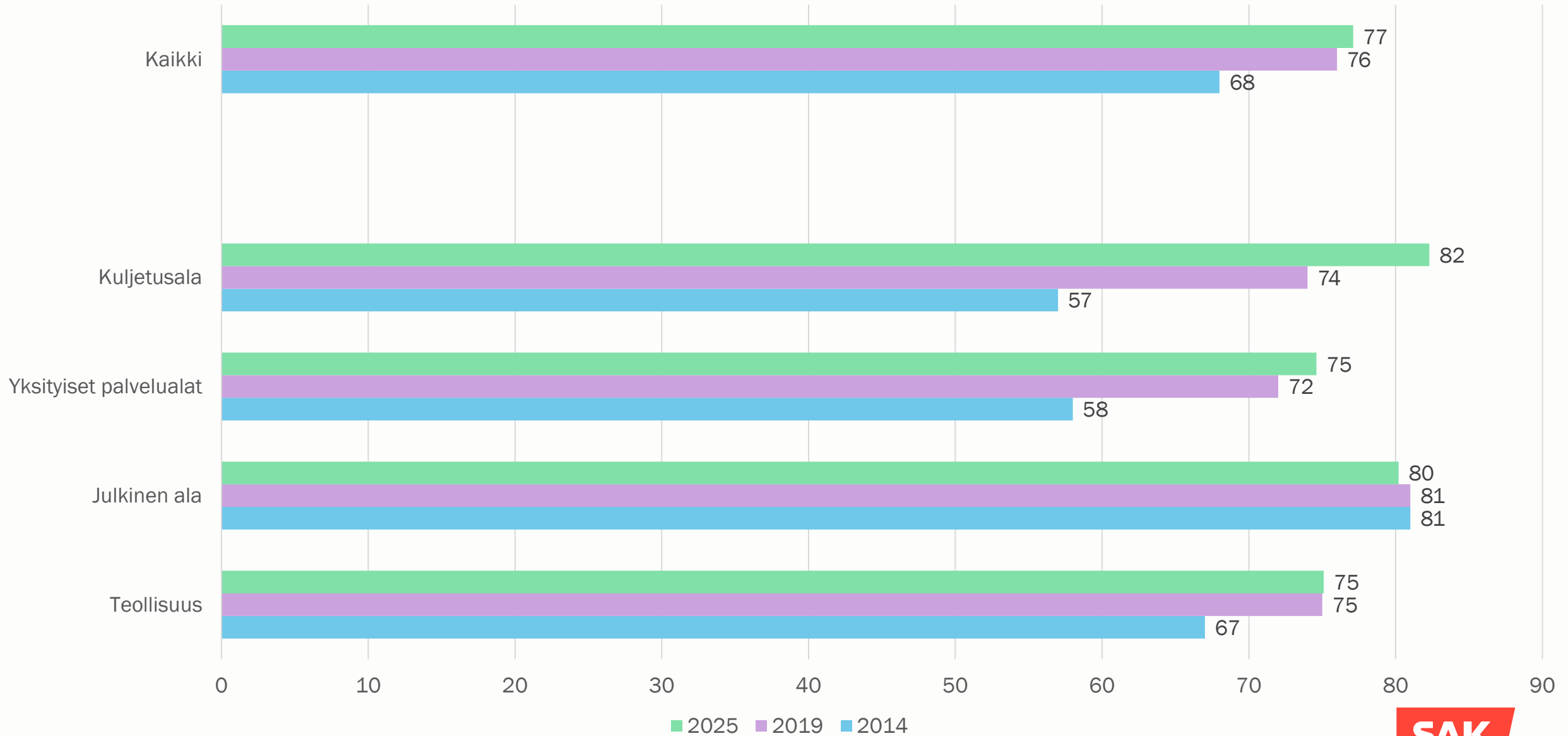
SAK:n luottamushenkilöpaneeli, joulukuu. 2025 aineisto kerätty 1.12.-14.12.2025

2025 n=894
2019 n= 830
2014 n=1045

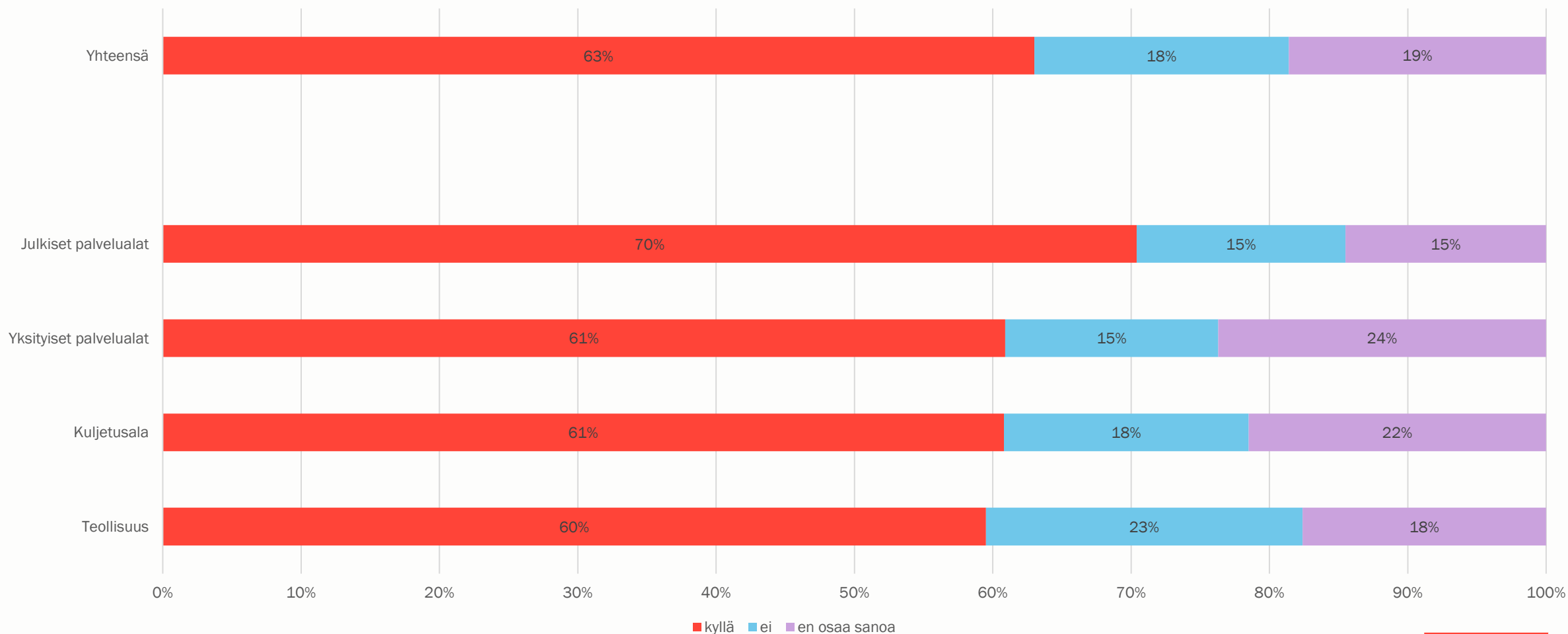
Yhteenveto

- Kirjallinen päihdeohjelma on usein työpaikoilla ja se on laadittu useimmiten yhteistoiminnassa.
- Puhalluttamista ainakin joskus on 34 % työpaikoista.
- PETH-testejä on tehty 17 % työpaikoista, etenkin kuljetusalalla.
 - PETH-testeihin liittyy haasteita liittyen henkilön mahdollisuuksiin toteuttaa vapaa-aikaansa haluamallaan tavalla.
 - PETH-testi ei saisi olla ainoa mittari, jolla työkykyä arvioidaan. Siksi työn keskeyttäminen palkatta tai varoittaminen PETH-testin perusteella on ongelmallista.

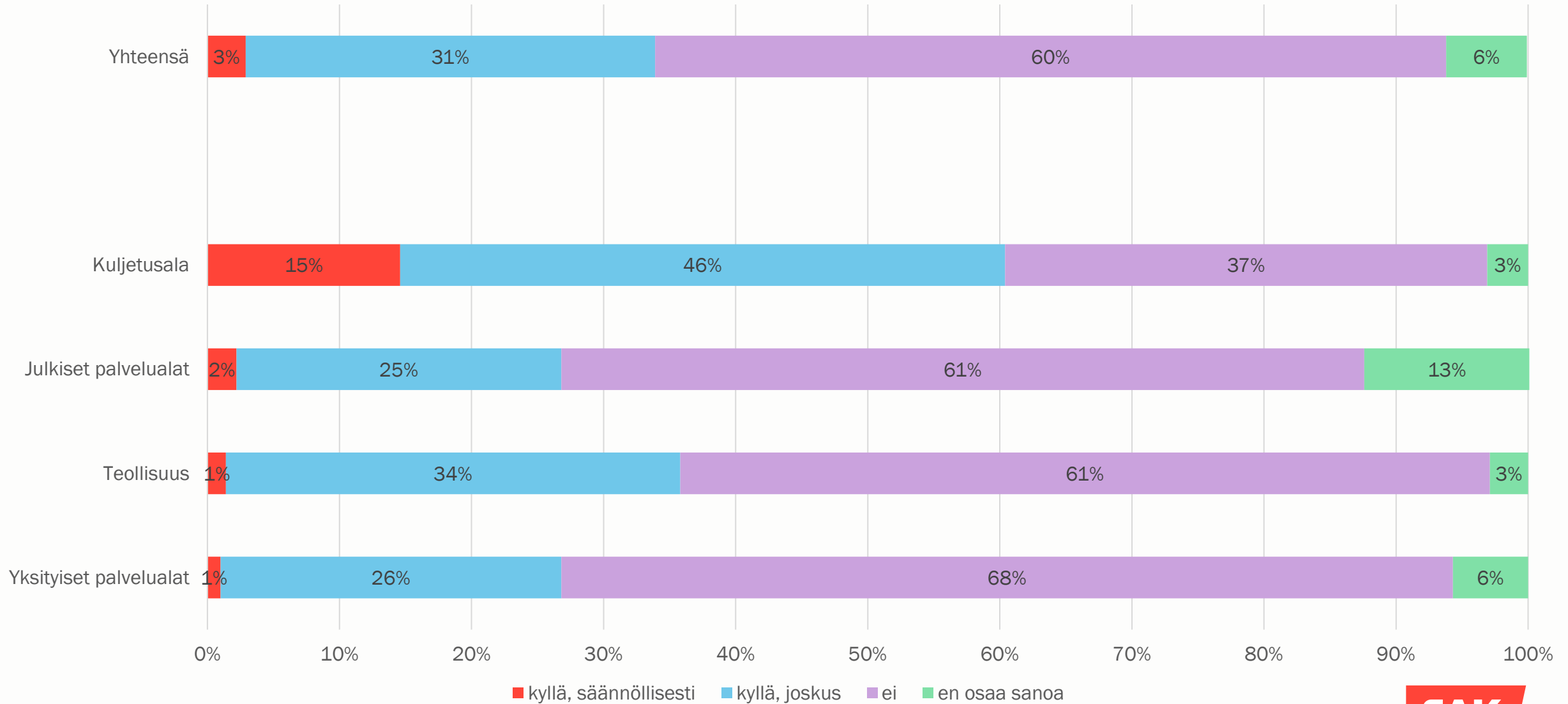
Onko työpaikalla kirjallinen päihdeohjelma tai toimintamalli? (%)

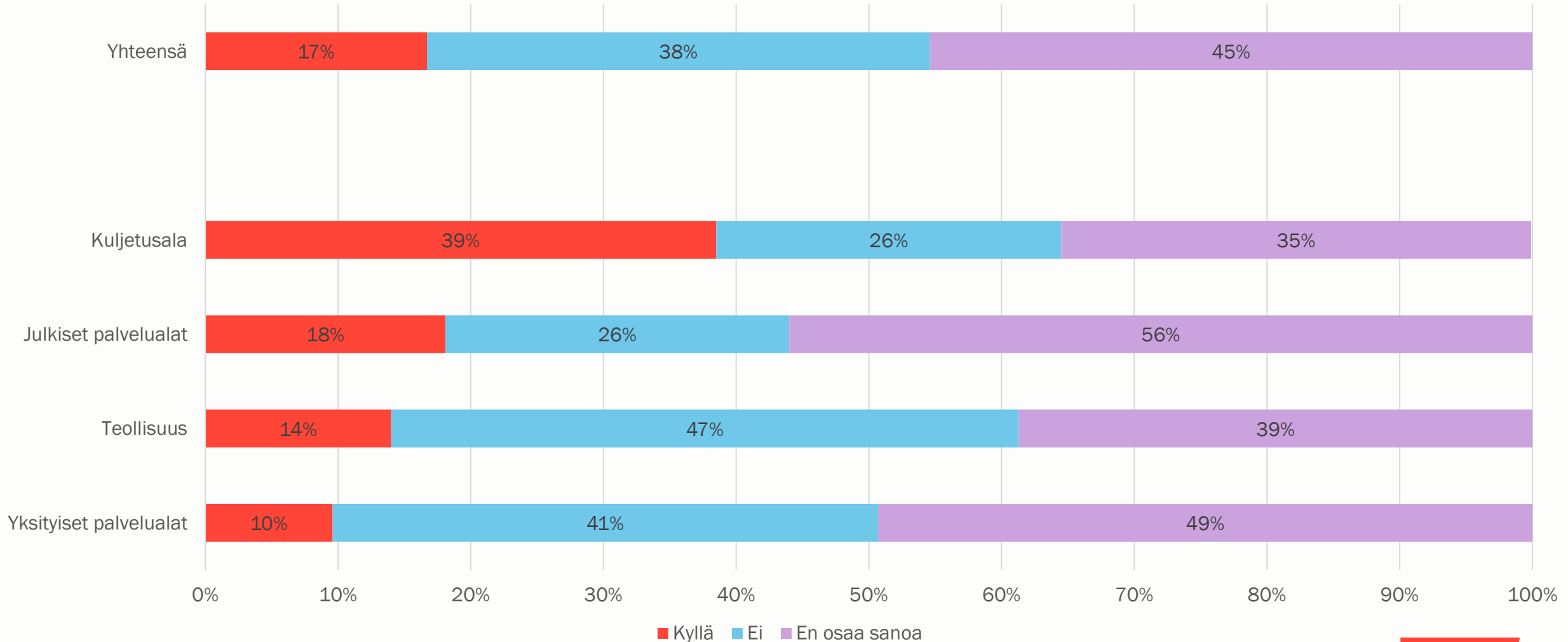
Jos on päihdeohjelma (77 %): Onko päihdeohjelma valmisteltu yhteistoiminnassa henkilöstön edustajien kanssa?

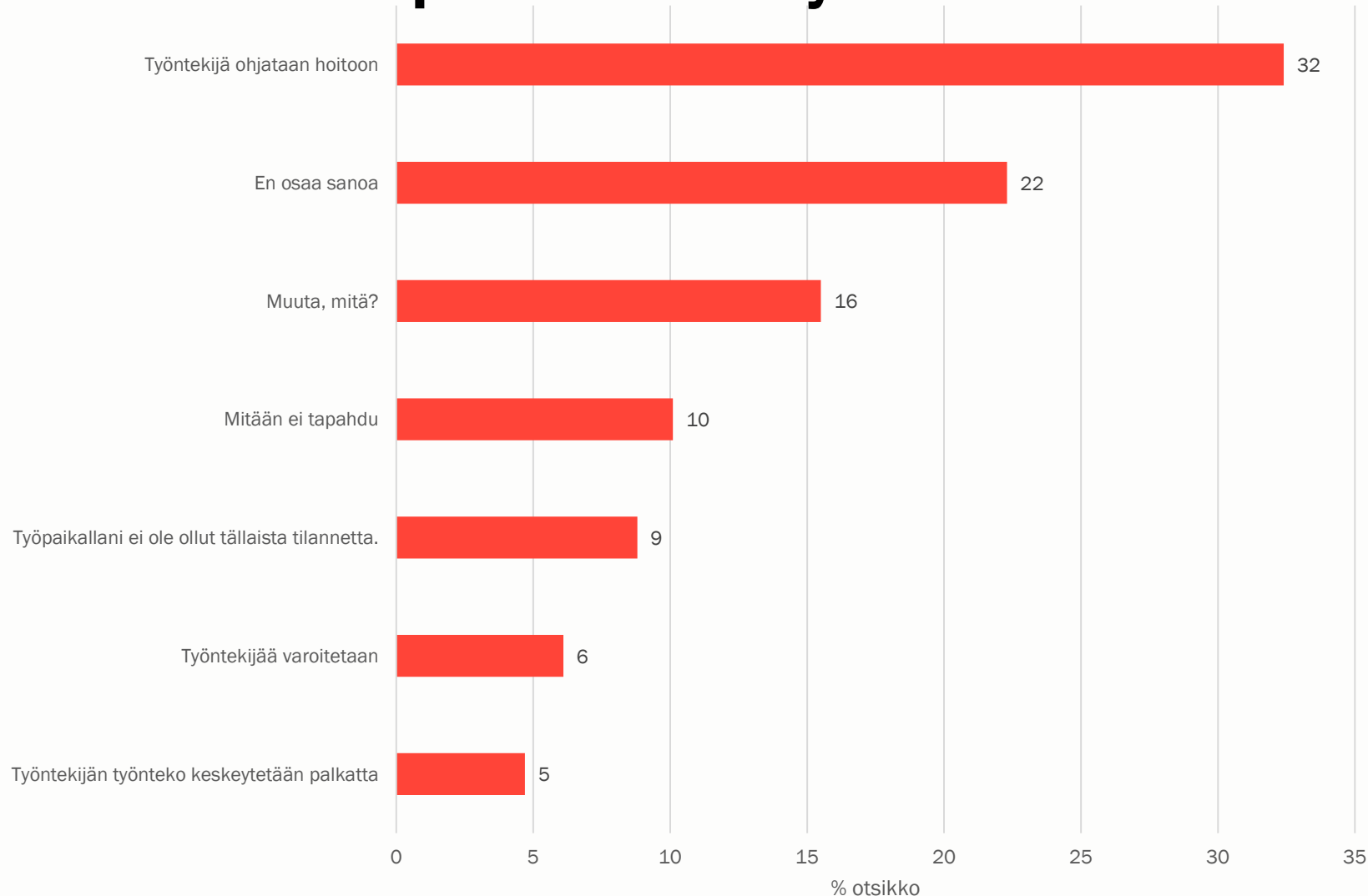
Puhallutetaanko työpaikallasi henkilöstöä alkometriin?

Onko työpaikkasi työterveyshuollossa tehty työntekijöiden verinäytteestä alkoholinkäyttöä kuvastavia PETH–testejä viimeisen kahden vuoden aikana?

Jos PETH-testejä (17 %-kyllä, n=151): Mitä yleisesti ottaen tapahtuu, mikäli työntekijän arvioidaan PETH-tuloksen perusteella käyttävän runsaasti alkoholia?

Muuta, mitä?

1. Uusinta- ja kontrollitestausta

Yleisintä on testin toistaminen tietyn ajan kuluttua (usein ~1 kk) sekä lisänäytteiden ottaminen.

2. Työterveyshuollon seuranta

Seuranta mainitaan laajasti joko yksinään tai osana muuta prosessia (testaus, keskustelu, hoito).

3. Keskustelu ja arviointi työterveyden kanssa

Usein kuvataan keskustelua lääkärin tai työterveyden edustajien kanssa ennen jatkotoimia.

4. Työtehtävien muuttaminen tai työn keskeytys

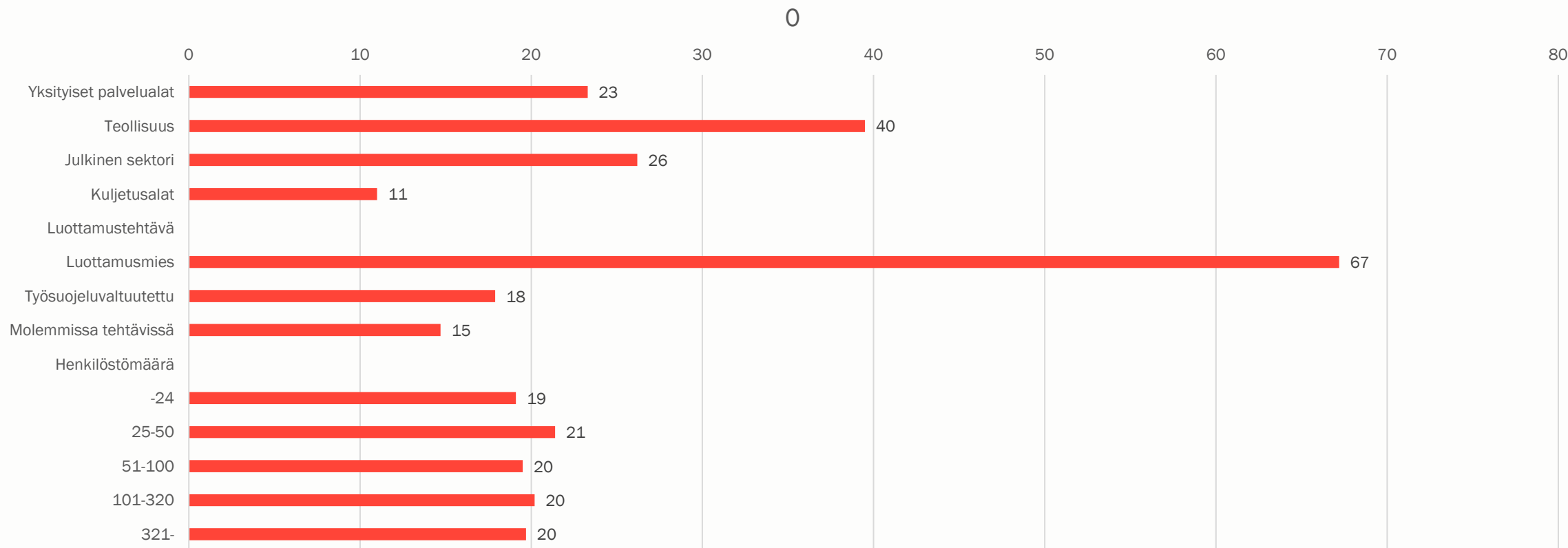
Työntekijä siirretään korvaaviin / ei-turvallisuuskriittisiin tehtäviin tai työnteke keskeytetään määräajaksi.

5. Mahdollisuus korjata tilanne

Korostuu ajatus siitä, että työntekijälle annetaan aikaa ja mahdollisuus normalisoida tilanne seurannan ja uusintatestien avulla.

9 luottamushenkilöä kertoo, että työntekijä on varoitettu tai irtisanottu PETH-testin seurauksena. Heistä 4 on teollisuudesta, kaksi julkiselta tai yksityiseltä palvelualalta ja yksi kuljetusalalta.

Vastaajat

SAK

Kiitos

Lisätietoja: ari-matti.naatanen@sak.fi